

E ZPRAVODAJ

Časopis pro obyvatele regionu Jaderné elektrárny Dukovany

Nadace ČEZ věnovala stacionární EFFETA mikrobuse

str. 5

**Rozhovor s Danou Drábovou,
předsedkyní Státního úřadu pro jadernou bezpečnost**

str. 6 a 7

Miroslav Zikmund: „Ráj, když chcete, najdete na zemi všude.“

str. 8 a 9

OBSAH:

Titulní strana - P. František Vavruška světi auto, které stacionární EFFETA věnovala Nadace ČEZ. Fotografie Jan Sucharda

str. 2 ■ **V Dukovanech se rozdávaly melouny**
Jezdecké závody ve Studenci

str. 3 ■ **První mezisklad použitého paliva se 8. března zaplnil**

str. 4 ■ **Obec Jezeřany - Maršovice včera a dnes**

str. 5 ■ **Nadace ČEZ obdarovala stacionář EFFETA v Brně**
■ **U příležitosti Svátku matek navštívily starostky Jadernou elektrárnu Dukovany**

str. 6-7 ■ **Státní úřad pro jadernou bezpečnost je vlastně takový hlídací pes**
Rozhovor s Danou Drábovou, předsedkyní SÚJB

str. 8-9 ■ Cestovatel a spisovatel Miroslav Zikmund říká:
„Ráj, když chcete, najdete na zemi všude.“
Rozhovor Aleny Hostašové

str. 10-11 ■ **O posláni organizace FORATOM** píše Aleš John v článku Jak se žije v Bruselu

str. 12 ■ **Představujeme...**
Městské kulturní středisko v Jaroměřicích nad Rokytnou

str. 13 ■ **Hudební slavnosti - příležitost pro setkání dětských hudebníků s profesionály**
■ **Divadelní ochotníci z Jevišovic sbírají jedno ocenění za druhým**

str. 14 ■ **Z kuchyně paní starostky...**
tentokrát nahlédneme do kuchyně starostky Dolních Dubňan
■ **Pro volnou chvíli**
- tradiční soutěž pro dospělé čtenáře

str. 15 ■ **Informační centrum EDU nabízí návštěvníkům internet**
■ Nabídka výrobků a služeb podnikatelů v okolí Jaderné elektrárny Dukovany

str. 16 ■ **Soutěžení pro školáky**
z dílny brněnského vydavatelství KIRA

ZPRÁVODAJ EDU

Vydává ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany.
Registrační číslo: MK ČR E 11631.
Pro Jadernou elektrárnu Dukovany připravuje
PhDr. Jan Sucharda - JAS, Sokolská 368,
675 55 Hrotovice, telefon/fax: 568 860 168,
E-mail: jas@jas-hrotovice.com.
Náklad 40 000 výtisků. ZDARMA.

V DUKOVANECH SE ROZDÁVALY MELOUNY

Tři sladké melouny pro předsedu ENERGOREGIONU 2020 Josefa Zahradníčka, starostu obce Studenec

Dary předali společně Ing. Lucie Speratová, která je pověřena řízením Nadace ČEZ, a ředitel Jaderné elektrárny Dukovany Ing. Zdeněk Linhart. Nadace ČEZ působí na celém území republiky a v loňském roce rozdělila celkem 160 mil. Kč mezi 600 projektů. SKUPINA ČEZ za tuto částku obdržela ocenění největšího firemního dárce v České republice a umístila se na 1. místě v žebříčku „TOP FIREMNÍ FILANTROP 2005“.

Největší díl z pěti milionů, 2,8 mil. Kč dostalo sdružení Energoregion 2020, sdružující obce v 20km pásmu elektrárny Dukovany. Sdružení nakoupí pro cca 30 ze sta sdružených obcí žádanou úklidovou mechaniku. 710 tis. Kč bylo vloženo do projektů volnočasových aktivit mládeže, a to především na rekonstrukce či zbudování nových hřišť v obcích. Do oblasti podpory školství poputuje 400 000 Kč, částkou 550 000 Kč přispěla Nadace ČEZ na rekonstrukce kulturních památek a na charitu 240 000 Kč.

„Čelíme stále se zvyšujícímu počtu obyvatel v naší obci. Tím se potvrzuje fakt, že žít za humny jaderné elektrárny není postrachem, ale výzvou,“ uvedl místostarosta obce Dukovany pan Miloš Kudera projekt zavedení inženýrských sítí v nově budované lokalitě rodinných domků „Holandsko“. Místostarosta převzal šek na 300 000 Kč.

V závěru slavnostní akce měli všichni příležitost popovídat si tváří v tvář s představiteli Nadace ČEZ, s vedením elektrárny Dukovany a pracovníky oddělení komunikace EDU.

TEXT JANA ŠTEFÁNKOVÁ
FOTOGRAFIE JAN SUCHARDA

JEZDECKÉ ZÁVODY V PARKUROVÉM SKÁKÁNÍ VE STUDENCI

Za podpory Skupiny ČEZ se v sobotu 6. května uskutečnily jezdecké závody v parkurovém skákání na závodě ve Studenci. Od 11. hodiny dopolední započaly závody slavnostním nástupem, po něm se soutěžilo ve skocích stupňů ZM, Z, ZL a L. V kategorii pro mladé jezdce do 14 let zvítězila Daniela Šebelová na koni Copado. Parkurové skákání stupně Z (výška překážek do 1 metru) vyhrál zkušený jezdec Jiří Maxera na koni Keelc Peak. Výšku překážek do 110 cm v parkuru stupně ZL nejlépe překonala Andrea Nahodilová z Itál CE.KA na hřebci Ursus. Vyvrcholením závodů byl parkur stupně L, kde je výška překážek 120 cm. Bez trestných bodů a v nejlepším čase v rozeskakování dojele Leona Nováčková z JS Nováček Lukovany s koněm Sydney. Celkově byla nejuspěšnější Andrea Nahodilová z Itál CE.KA. Ze šesti startů na třech různých koních (Ursus, Inspirace a Jackie 2) se pět-

krát umístila na dekorovaných místech. Pořadatelé akce, Jezdecká společnost Studenec - především p. Zdeněk Vlček s dcerou Lucií, připravili všem účastníkům, ať už aktivním či pasivním pěkný sobotní den plný nevšedních zážitků. Za ČEZ, a. s., se akce zúčastnil Ing. František Prokop, vedoucí odd. technologie provozu EDU, a Jana Štefánková, referent oddělení komunikace.

JANA ŠTEFÁNKOVÁ
FOTO ARCHIV EDU

KAM S NÍM?

**8. BŘEZEN 2006:
POSLEDNÍ ŠEDESÁTÝ KONTEJNER
DOSEDÁ NA SVÉ MÍSTO
V MEZISKLADU JADERNÉHO PALIVA.**

**TEXT: PETR SPILKA
FOTO: JAN SUCHARDA**

V Dukovanech se dne 8. 3. 2006 zaplnil šedesátým kontejnerem Castor první mezisklad jaderného paliva, který obsahuje palivo za 15 let provozu (palivo za zbývajících 5 let provozu je uskladněno u jaderných reaktorů). Co představuje těch 60 Castorů? Pro někoho: „Fuj“, obtížný odpad, stejně jako třeba špinavý starý papír. Pro jiného představuje naopak cennou surovinu, ze které může být po přepracování použitého paliva užitek.

Mezisklad v Dukovanech obsahuje celkem 600 tun tzv. „těžkého kovu“. Kdybychom jej ze všech Castorů sesypali na hromadu, vytvoří krychli o hraně 4 m, která je z 96 % složena z energeticky štěpitelných prvků, především uranu a plutonia. Zbývajících 4 % tvoří směs prvků, tzv. strusku, nevyužitelný radioaktivní odpad. Za 15 let provozu elektrárny by se struska vešla do kostky o hraně 1,4 m a váze 26 tun. Dala by se odvézt na nákladáku. Problém je ale v tom, že oddělení 4 % strusky od 96 % využitelného materiálu je ekonomicky podstatně nákladnější, než vytěžení nového uranu z nitra Země a jeho zpracování na čerstvé palivo. Je to stejné jako u papíru, kdy cena recyklovaného papíru je vyšší než cena papíru z nově poražených stromů.

V dukovanském meziskladu bude palivo vyprodukované elektrárnou uloženo minimálně 50 let. Za tu dobu radioaktivita strusky značně poklesne a nakládání s ní se zlevní. Vzhledem k rostoucím cenám prvotních energetických surovin (uhlí, ropa, zemní plyn a uran) se dá očekávat, že stagnující cena přepracování použitého paliva povede k jeho opětovnému využití. Ostatně některé státy tak činí již dnes. Dalším příkladem může být využití dřívějších náloží jaderných zbraní jako směsného paliva (MOX) pro energetické reaktory. K tomuto procesu dochází v rámci snižování počtu jaderných hlavic supervelmocí.

Mezisklad v Dukovanech je v provozu od r. 1995. Byl první stavbou České republiky, na kterou bylo vyhotoveno posouzení vlivu na životní prostředí tzv. EIA a toto posouzení bylo veřejně projednáno v sokolovně obce Rouchovany. Veřejná debata se tenkrát konala od 14 hodin dlouho přes půlnoc.

Mezisklad je bezobslužný prostor, chlazený přirozeným prouděním vzduchu. Obava některých jeho oponentů, že mezisklad bude ohřívat široké okolí a změnit tak přirozené klima, se nikdy nepotvrdila. Budova meziskladu stála okolo 200 milionů Kč. Hlavní cenu skladování však tvoří cena 60 ks kontejnerů CASTOR. Ty jsou dnes vyráběny v závodech ŠKODA - Plzeň.

Kontejner CASTOR 440/84 je transportně-skladovací (slouží jak pro převážení, tak ke skladování paliva), suchý kontejner plněný inertním plynem heliem. Jeho cena se pohybuje v desítkách milionů Kč.

Jaderné palivo, které je v současnosti v Dukovanech uskladněno, vyrobilo od roku 1985 přes 254 miliard kilowatthodin elektřiny, což představuje spotřebu celé České republiky za více než 4 roky, během nichž by se mohlo ušetřit veškeré spálené uhlí (přes 250 milionů tun - vlak dlouhý 80 000 km, dvakrát obtočený po zemském rovníku). Cena skladování použitého paliva se tak do každé vyrobené kilowatthodiny promítá necelým haléřem.

Odpověď na úvodní otázku, „Kam s ním?“, tedy s „vyhořelým palivem“, je jasná. Nezakopávat, nelikvidovat. Počkat, přepracovat a potom:

ZPÁTKY DO REAKTORŮ!

JEZEŘANY - MARŠOVICE

Obec Jezeřany - Maršovice leží na jihovýchodním okraji dvacetikilometrového pásma okolo Jaderné elektrárny Dukovany. Vznikla v roce 1960 sloučením dvou, do té doby samostatných obcí, Jezeřan a Maršovic.

Jejich nejstarší historie je společná - obě obce patřily do majetku ženského premonstrátského kláštera v Dolních Kounicích. Jezeřany, které se prvně písemně připomínají již v roce 1306, byly součástí dolnokounického panství do roku 1692, poté přešly do majetku strahovského kláštera a ještě téhož roku do majetku kláštera Králové ve Starém Brně. Od počátku 19. století patřily do majetku Karla Josefa z Lichtenštejna. Z roku 1749 pochází jezeřanská obecní pečeť s vinným hrozem, radlicí a kosířem. Maršovice patřily k Dolním Kounicím do poloviny 16. století a poté se v jejich vlastnictví vystřídala řada feudálních pánů. Posledním feudálním vlastníkem byl Václav Petříček. Maršovickým bylo uděleno pečetní právo již v roce 1592. Na pečeti byly dvě zkřížené motyky a krojídlo pluhu.

Ze znaků na historických pečetích se vycházelo i při tvorbě nového obecního znaku a praporu. Zásahu na jejich přípravě a vytvoření má především kronikář obce pan Petr Eckl.

V čele obce je již třetí volební období pan Jan Šťastný a právě s ním jsme si povídali nejenom o té nejvzdálenější historii, ale i o současnosti a výhledech do budoucnosti.

Obec v uplynulých zhruba patnácti letech udělala velký krok vpřed. Již v prvním volebním období po roce 1990 začaly přípravy na nejdůležitější a nejvýznamnější akci - vybudování vodovodu. Vlastní realizace se uskutečnila ve druhém volebním období, tj. v polovině 90. let minulého století. Další významnou investiční akci bylo provedení plynofikace. Po roce 2000 byly dokončeny úpravy komunikací, mezi oběma částmi obce byl zřízen spojovací chodník. Asi před pěti roky začaly přípravy na rekonstrukci budovy, v níž dnes sídlí obecní úřad. Jak říká pan starosta, byla to tehdy vlastně nejhorší budova v obci. Obecní úřad byl umístěn ve dvou místnostech kulturního domu, což způsobovalo řadu problémů při pořádání kulturních akcí, protože bylo nutné stěhovat nábytek, zřizovat například šatnu v kanceláři a podobně. Protože obec nezáskala na rekonstrukci žádnou dotaci, musela si vzít úvěr, ale výsledek stojí skutečně za to. Každý, kdo obcí projíždí, jistě budovu obecního úřadu nepřehlédne. V loňském roce se začalo v lokalitě „Za kostelem“ s přípravou stavebních míst pro výstavbu rodinných domků. Obec se zde rozroste o 23 nových domů. V současnosti jsou prodány již čtyři parcely a v letošním roce se předpokládá prodej dalších pěti.

Inženýrské sítě v celé lokalitě budou zřizovány postupně v souladu s finančními možnostmi obce a v návaznosti na poskytnutou dotaci. V příštím roce se počítá s přípravou projektové dokumentace a v roce následujícím s provedením rekonstrukce kulturního domu, aby mohl lépe sloužit svému účelu. V delší perspektivě - okolo roku 2010 - počítá obec s vybudováním kanalizace s napojením na čističku odpadních vod v obci Loděnice.

V obci je základní škola s prvními pěti ročníky, do níž chodí celkem 33 dětí, a mateřská škola, kterou navštěvuje 14 dětí. V loňském roce bylo z prostředků Nadace společnosti ČEZ vybudováno u mateřské školy Duhové hřiště. Obecní úřad každoročně pořádá tradiční vítání občánků.

Nejstarším spolkem v obci je Sbor dobrovolných hasičů, který vyvíjí soustavnou aktivní činnost a v soutěžích se umísťuje na předních místech. Pořádá rovněž soutěž o pohár obce. V čele SDH je starosta pan Antonín Špaček. Tělovýchovná jednota, jejímž předsedou je Vlastimil Novotný, má družstva žáků, dorostu a mužů. Členové jednoty v loňském roce na hřišti vybudovali nový trávník se závlahami. Třetím spolkem je svaz chovatelů drobného zvířectva, v jehož čele stojí František Ruibar. Chovatelé každoročně pořádají výstavu a jarmark. V obci působí několik firem - Agropol, nástupnická organizace bývalého zemědělského družstva, dřevařská firma JAVAZD, firma INCO Brno, vyrábějící protipožární dveře, a nelze nepřipomenout vinařskou firmu pana Václava Troppa a Eduarda Novotného. Většina lidí však dojíždí za prací do Brna, další pak do Moravského Krumlova a Pohorelic.

Ačkoli Jezeřany - Maršovice nepatří k největším obcím zdejšího regionu (mají 737 obyvatel), je zde bohatý kulturní a společenský život. Každoročně jsou zde čtyři plesy a dětský maskarní karneval, jejichž pořadateli jsou myslivci, hasiči, sportovci a škola. V červnu jsou pořádány „ženáčské“ hody, v červenci cyrilometodějská pouť a v září václavské hody.

O pouti a hodech se tradičně používaly kyjovské kroje, ale kronikář zjistil, že Maršovice měly svůj vlastní kroj a už asi deset děvčat si je nechalo ušít a nosí je při zavádění. Ke všem tradičním akcím letos přibyla ještě oslava 700 let první písemné zmínky o Jezeřanech a 650 let první písemné zmínky o Maršovících, jejíž součástí bude i svěcení znaku a praporu obce. Oslava se uskuteční v sobotu 24. června.

Chcete-li se pobavit, vidět děvčata v krásných krojích a večer ohňostroj, přijďte se v sobotu 24. června do Jezeřan - Maršovic podívat.

SE STAROSTOU OBCE SI POVÍDAL JAN SUCHARDA
FOTOGRAFIE ARCHIV OÚ A JAN SUCHARDA

NADACE ČEZ OBDAROVALA STACIONÁŘ EFFETA

Jedním z poslání Nadace ČEZ je podpora handicapovaných osob. Ve čtvrtek dne 23. března bylo toto poslání opět naplněno, tentokrát v Brně. Zástupci denního stacionáře EFFETA pro lidi s mentálním postižením a autismem zde převzali od Nadace ČEZ jako dar „oranžové“ auto. Slavnostního předání „oranžového“ auta Ford ve speciální úpravě se zúčastnila ředitelka Nadace ČEZ Lucie Speratová a člen správní rady Nadace Jan Husák. Společnost ČEZ zastupovala Jana Štefánková z oddělení komunikace Jaderné elektrárny Dukovany.

Smyslem činnosti stacionáře EFFETA, jak už vyplývá z jeho názvu, který v biblické aramejštině znamená „Otevři se“, je otevírat v lidech s mentálním postižením a autismem jejich vlastní

schopnosti, dovednosti a prožitky a překonávat bariéry mezi postiženými lidmi a ostatní společností. Stacionář je neziskovým zařízením Diecézní charity Brno.

„Cílem všech aktivit EFFETY je provozovat stabilní zařízení, poskytující klientům v odpovídajících podmínkách denní péče vzorné sociální služby, které vycházejí z potřeb klientů a odpovídají křesťanským etickým přístupům a nejnovějším poznatkům vědy. Základní službou EFFETY je poskytování denního pobytu, s čímž souvisí poskytování stravy, asistence, hygienické péče, výchovného a pedagogického vedení a základních terapií. Mezi další služby patří pobyty v přírodě, hipoterapie a svozová služba mikrobusey na akce pořádané stacionářem EFFETA. K tomu nám bude dar v podobě tohoto oranžového auta výborně sloužit,“ uvedl při slavnostním předání daru vedoucí stacionáře Vladimír Hejtmánek.

Samotní klienti stacionáře přivítali spontánně předání daru hřmotným potleskem. Měli očividnou a neskrývanou radost z daru, který jim umožní cestovat za aktivitami mimo stacionář (např. plavání, vernisáže výstav produktů, taneční, canisterapie apod.) a zabezpečí každodenní svoz klientů z okolí. Dárek od

Nadace posvětil P. František Vavruška a popřál všem bezpečné cestování. Poté byl čas na malé občerstvení připravené samotnými klienty v „baru“ EFFETY a prohlídku tamních dílen, ve kterých probíhá nejdůležitější náplň celého dne - pracovní terapie. Klienti pracují pod dohledem kvalifikovaných osobních asistentů v textilní dílně, keramické a kovotepecké dílně, v dílně pro práci se dřevem a přírodními materiály. Stacionář má k dispozici dvě budovy s celkovým počtem 55 míst, které jsou bohužel kapacitně nedostačující. Proto je smělým plánem diecézní charity Brno vystavět novou budovu, ve které by byla zajišťována péče v širším měřítku - péče o mladistvé i starší handicapované osoby zahrnující chráněné bydlení nebo hospic.

V letošním roce oslaví EFFETA dvě jubilea - 15 let od založení a 10 let činnosti v rámci Oblastní charity Brno. Za tuto dobu si vybudovala způsobem a kvalitou péče o lidi s postižením přední místo v brněnském regionu i v Jihomoravském kraji. Lze již mluvit o tradici dobré služby. Nadace ČEZ tedy zcela určitě opět pomohla na správném místě. Úsměvy a rozzářené oči klientů toho byly nesporným důkazem.

TEXT JANA ŠTEFÁNKOVÁ

FOTOGRAFIE JAN SUCHARDA

STAROSTKY, JADERNÁ ELEKTRÁRNA DUKOVANY A SVÁTEK MATEK

V pátek 12. 5. po poledni se sešlo 18 starostek a místostarostek z regionu elektrárny Dukovany ve velké zasedačce elektrárny. Vzácnou návštěvu přivítal ředitel EDU Ing. Zdeněk Linhart, který shromážděné dámy seznámil s tím, co se od obdobného loňského setkání událo nového. Ing. Petr Spilka představil starostkám a místostarostkám nové oddělení komunikace, které od ledna letošního roku zajišťuje komunikaci s okolím elektrárny a Ing. Larisa Dubská,

Ředitel EDU ing. Zdeněk Linhart předává kytičku paní starostce Haně Micháلكové

prezidentka WIN (Woman in Nuclear, Ženy pracující v jaderné energetice), představila toto mezinárodní sdružení a připomněla dvacáté výročí tragédie na Ukrajině pod názvem „Mýty a pravdy o Černobylu“. Pak už byl čas k diskusi, ve které padla řada dotazů: „Jak se vlastně máme správně zachovat, pokud dojde k vyhlášení poplachu pomocí poplašných sirén,“ zeptala se jedna z přítomných a bylo jasné, že je to dotaz všech shromážděných. „Je to docela jednoduché,“ zazněla odpověď pana ředitele Linharta, „vyzvěte všechny občany, aby se v klidu odebrali do svých domovů, uzavřeli okna a pustili si rozhlas a televizi. To je naprosto dostačující.“ „A pokud opravdu nevíte, vezměte si kalendář, havarijní příručku, kterou dodává Jaderná elektrárna Dukovany do každé domácnosti, a tam je všechno napsáno,“ dodává Petr Spilka.

Po diskusi následovala prohlídka obou mezikladů použitého paliva, starého i nového, které zde bude čekat na své přepracování.

Přepracovávání není hudbou budoucnosti, ale současnou praxí řady států: Německa, Japonska a dalších. Je reálné, že i naše palivo bude v dohledné době několika let také znovu využito. Je to pouze otázka zvyšujících se cen energetických surovin a cen elektřiny, našeho produktu.

V závěru návštěvy obdržely dámy pracující v samosprávě dárek a kytičku. „Je příjemné, že si jaderná elektrárna vzpomene na obce v okolí i na jejich zastupitele. Loni jsme se zúčastnily návštěvy reaktoru, letos úložiště, takže si neustále rozšiřujeme obzor našich vědomostí,“ sdělila reportérům Libuše Davidová, místostarostka obce Račice. Také ostatní starostky i místostarostky vyjadřovaly uspokojení z návštěvy a naději na příští setkání. Těšíme se a už nyní přemýšlíme nad tím, co z naší elektrárny ukážeme tentokrát. A my dodáváme, nechte se překvapit, pořád je toho dost a dost.

JANA ŠTEFÁNKOVÁ, PETR SPILKA

FOTOGRAFIE JAN SUCHARDA

DANA DRÁBOVÁ:

STÁTNÍ ÚŘAD PRO JADERNOU BEZPEČNOST

- zřízen jako nezávislý orgán státní správy v roce 1993
- vykonává státní správu a dozor:
 - při využívání jaderné energie a ionizujícího záření,
 - v oblasti radiační ochrany,
 - v oblasti nešíření jaderných zbraní a dodržování zákazu chemických, bakteriologických a toxických zbraní.

Jeho působnost je dána:

- zákonem č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (tzv. atomový zákon)
- zákonem č. 19/1997 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem chemických zbraní
- zákonem č. 281/2002 Sb., o některých opatřeních souvisejících se zákazem bakteriologických (biologických) a toxických zbraní

„STÁTNÍ ÚŘAD PRO JADERNOU BEZPEČNOST JE VLASTNĚ TAKOVÝ HLÍDACÍ PES“

Paní předsedkyně, mohla byste čtenářům Zpravodaje přiblížit úlohu a poslání SÚJB?

SÚJB je zřízen zákonem, kterému se říká kompetenční a který rozpracovává Ústavu České republiky, tím, že říká kdo, jaká instituce, hájí zájmy státu. Mezi tzv. ústředními orgány státní správy, což sice nejsou ministerstva, ale něco na jejich úrovni s tím rozdílem, že nejsou vedeny politikem - členem vlády a v jejichž čele tedy nestojí ministr, je i SÚJB. Ten hájí veřejný zájem v oblasti ochrany zdraví lidí a životního prostředí před škodlivými účinky ionizujícího záření, což zahrnuje i tu jadernou bezpečnost, kterou má ve svém názvu, ale nejenom tu, protože ta ochrana zdraví je zaměřena také na radiační ochranu jako takovou - naším úkolem je dohlížet na dodržování což znamená vymáhání stanovených pravidel při práci se zdroji ionizujícího záření, ať už jsou kdekoli. Jestliže se vyjádřím určitou nadsázkou, pak je náš úřad vlastně takový hlídací pes.

Samozřejmě jsou zde dvě jaderné elektrárny - dukovanská a temelínská, které jsou pod dohledem našeho úřadu, ale zdaleka neznamenají největší část jeho práce. Frekvenčně největší část pracovní náplně zaměstnanců SÚJB představují ty tisíce zdrojů a pracovišť s ionizujícím zářením mimo zmíněné jaderné elektrárny.

Jsou to pracoviště ve zdravotnictví, ve výzkumu, v průmyslu i zemědělství. V zemědělství se například používá ionizující záření ke sterilizaci semen, v průmyslu jsou zdroje záření součástí mnoha měřících a testovacích přístrojů apod. Mohu uvést takový příklad: za pomoci zdroje ionizujícího záření se třeba měří tloušťka a správná hustota makadamového „koberce“ na silnicích. A právě jeden takový přístroj byl i příčinou „veselé historky z natáčení“. Asi před dvěma roky se dělala nová silnice v Lánech a jeden kamion nerespektoval vyznačenou objížďku a měřicí sondu přejel. To by ani tak nevadilo, protože obal sondy takové zatížení vydrží bez poškození, ale protože se to stalo asi půl kilometru od sídla prezidenta republiky, tak začalo být mediálně živo. A ochranná služba prezidenta republiky začala zjišťovat, zda nemohlo dojít k ozáření. K ozáření samozřejmě dojít nemohlo, protože taková sonda vydrží mnohem víc, ale i takový případ musel SÚJB řešit a dát k němu své stanovisko.

Jestliže se od celé té šíře úkolů SÚJB obrátíme k Jaderné elektrárně Dukovany, mohla byste uvést, kolik asi procent kapacity činnosti úřadu představují Dukovany? A jaké hlavní otázky SÚJB na Dukovanech řeší?

Víte, to je opravdu dost těžké říct, protože jaderná elektrárna je na rozdíl od ostatních zdrojů ionizujícího záření sice na jednom místě,

ale představuje velkou šířku rozdílných problémů, kterými se musí zabývat řada různých odborníků. Kdežto například rentgen ve zdravotnictví je zařízení poměrně velmi jednoduché, ale jsou jich tisíce a jsou rozmístěné po celé republice a inspektoři je musí „ohlídat“ všechny. Nicméně, jestliže to chcete vyjádřit nějakým číslem, tak se dá říci, že dukovanská jaderná elektrárna představuje vytižení kapacity našeho úřadu mezi 10-20 procenty. V elektrárně máme stálé pracoviště a kromě jeho stálých pracovníků sem v případě potřeby dojíždějí i další odborníci. Lokální pracoviště je zde umístěno proto, aby naši lidé byli v dennodenním kontaktu s elektrárnou a jejími zaměstnanci, aby konali pravidelné obchůzky a kontroly, aby měli trvalý, konkrétní a detailní přehled, jak elektrárna funguje z hlediska jaderné bezpečnosti. Pokud jde však o specializovanější problém, pak jsou tito „místní“ inspektoři doplňováni tzv. systémovými inspektory z Prahy, a pokud jde o hodně složité problémy, pak si SÚJB najímá expertní podporu z „venku“ - tj. například z vysokých škol, výzkumných ústavů apod.

Vzhledem k tomu, že Dukovany mají za sebou již dvacet let činnosti, tak pro ně začíná být stále významnější problematika tzv. dlouhodobého provozu. To znamená věci, které souvisejí se stárnutím různých součástí a s tím, jak ještě dlouho vydrží, jestli půjdou vyměnit, jakým způsobem tam nastavit systém kontrol, abychom si vždy mohli být jisti, že ta elektrárna bude moci být bezpečně provozována následujících deset let. SÚJB elektrárně, resp. jednotlivým blokům, prodlužuje povolení k provozu vždy na deset let. Není nikde napsáno, že elektrárna poběží 30, 40 nebo 50 let. Naše filozofie je taková, že elektrárna poběží tak dlouho, jak nám její provozovatel bude schopen prokázat dostatečné rezervy v bezpečnosti. To je případ 1. bloku, který po dvaceti letech provozu dostal povolení na dalších deset let. A jak bude dobíhat konec dvacetiletého provozu dalším blokům, bude jim postupně vydáváno povolení k dalšímu desetiletí - samozřejmě, jak jsem již uvedla, za předpokladu splnění všech bezpečnostních garancí.

V loňském roce proběhla na 3. bloku dukovanské elektrárny velmi rozsáhlá rekonstrukce, jejíž podstatnou součástí byla výměna systémů kontroly a řízení a výsledkem i určité zvýšení výkonu bloku. Jakou pozornost přípravě a provedení takové rekonstrukce věnoval a věnuje váš úřad?

Jedním slovem: velkou. A chci říci, že to, že tato rekonstrukce systémů kontroly a řízení probíhá v tomto rozsahu, je částečně i důsledkem požadavků SÚJB. Je potřeba vědět, že ruské

projekty mají spoustu výhod a obrovské rezervy v bezpečnosti, zejména co se týče železa, konstrukce aktivní zóny, ale jejich poměrně velkou slabinou byly právě systémy kontroly a řízení. A to ještě ani ne tak na reaktorech typu 440, které jsou v Dukovanech, ale zejména na prvních „tisícovkách“, které jsou v Temelíně. Tam se muselo na počátku 90. let přikročit opravdu k zásadní rekonstrukci. Ale pro Dukovany se začalo ukazovat, že čistě analogové systémy SKŘ už požadavky dnešní doby nesplňují. To by nebylo až tak rozhodující, kdyby byly za rozumnou cenu dostupné náhradní díly. A tak, když byl proveden výhled, jaká bude perspektiva v dostupnosti a ceně náhradních dílů z Ruska, dospělo se ke společnému závěru, že k rekonstrukci SKŘ se musí přikročit. A chtěla bych říci, že toto celé vlastně nezačalo loni, to už bylo jen vyvrcholení realizační fáze. Vlastní proces začal před nějakými šesti sedmi lety, čili jde o projekt velmi pečlivě a dlouhodobě připravovaný. A pracovníci SÚJB se celého tohoto procesu účastnili. Třetí blok, kde tato rekonstrukce byla provedena, má nyní za sebou rok zkušeností s novým systémem. A můžeme s plnou mírou odpovědnosti říci, že se to povedlo.

Ono to mediálně ve srovnání s Temelínem zapadlo, ale i když ta „železná“ část bloku zůstala a je odzkoušená skoro dvacetiletým provozem, celý systém řízení a kontroly byl nový, a šlo de facto o spouštění úplně nového bloku. Jen příprava vlastního spuštění trvala skoro rok a podílela se na ní celá řada odborníků nejen z SÚJB, ale i externích pracovišť. Jestliže to shrnu, pak je nutné před pracovníky elektrárny i dodavatelských firem a všemi zúčastněnými odborníky opravdu smeknout. A samotná elektrárna touto rekonstrukcí vykročila vstříc dalším desítkám let bezpečného provozu.

V březnu byla uložení posledního 60. kontejneru zcela zaplněna první budova skladu použitého paliva. Současně je již připravena druhá skladovací budova. Jaký je váš názor na tento způsob skladování a jak vidíte perspektivu paliva, které má již takzvané „odpracováno“?

Především chci zdůraznit, že veškerá manipulace s palivem, a zejména s tím, které již bylo použito, je pod trvalým a přísným dohledem inspektorů SÚJB. Suché skladování, používané v Dukovanech a připravované v Temelíně, považují svojí mírou bezpečnosti za naprosto adekvátní. Každý kontejner uložený do skladu má na sobě řadu čidel, kterými je trvale sledováno jeho „chování“. První, dnes již zaplněný, sklad funguje deset let a nebyl zde jediný problém, nedošlo zde k žádné neobvyklé události. Skladovací kontejnery by měly mít svoji technickou životnost 60 let - tak si je společnost ČEZ od výrobce objednala. Ale vzhledem k tomu, že zatím nemáme dostatek dlouhodobých zkušeností, postupujeme tak, že licence na kontejnery je dáвана vždy na pět let. I když kontejnery vykazují všechny požadované vlastnosti, budeme s tímto pětiletým licencováním ještě nějakou dobu pokračovat. Ostatně - výrobní bloky elektrárny také nedostávaly od počátku licenci na dalších deset let provozu. Měly zpočátku licenci na dva roky, pak byla doba licence postupně prodlužována na 4, 6 a 8 let. Teprve ve chvíli, kdy byly odpovídajícím způsobem nastaveny všechny kontrolní mechanismy a programy, mohli jsme přejít k desetiletému cyklu. U skladovacích kontejnerů tomu bude velmi podobně.

A ke druhé části otázky - co s použitým palivem? Jsou dvě možnosti: první - nechat palivo několik desítek let v meziskladu a pak je trvale uložit v podzemním úložišti; druhý směr - přepracování. Je potřeba si uvědomit, že energie obsažená v palivu, které je někdy označováno jako „vyhořelé“, byla využita zhruba z 5 %, zbavit se tedy tohoto paliva v této fázi, by bylo obrovským plýtváním. Jsem naprosto přesvědčena, že vývoj se bude ubírat tím druhým směrem, to jest, že použité palivo bude opakovaně přepracováno a znovu používáno v reaktorech nové generace. Zatímco v Rusku se přepracování nikdy úplně nezastavilo, Spojené státy americké se po zhruba třicetileté přestávce k přepracování vracejí. Příčinou té přestávky v USA bylo jednak to, že uran byl levný,

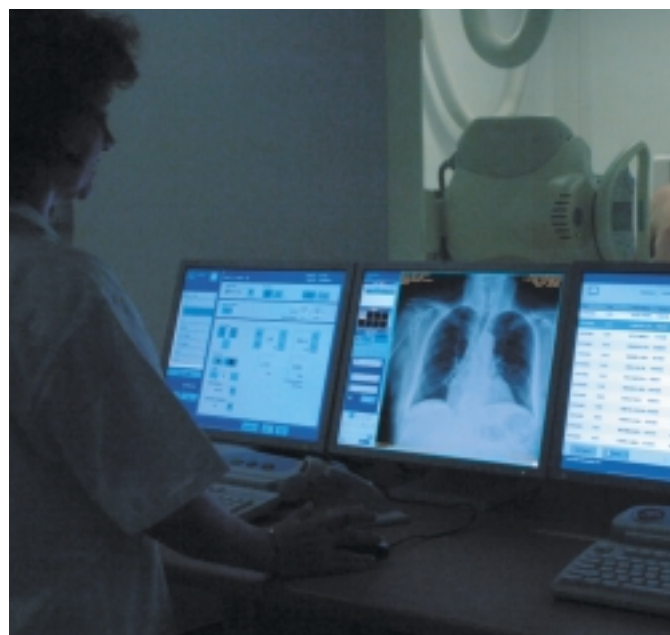
zatímco přepracování bylo nákladné, a jednak odpor veřejného mínění. Bushova administrativa již ohlásila novou energetickou politiku, jejíž součástí je i otázka přepracování paliva. Takže opakuji - jsem přesvědčena, že budoucnost jaderné energetiky je spjata s opakovaným použitím jaderného paliva.

A když dovolíte, poslední otázka je mimo naše téma. Jak odpočívá a relaxuje Dana Drábová?

Víte, já celý život bydlím na vesnici a pro mne je formou odpočinku i to, že udělám něco kolem baráku, že se věnuji zahradě. Já říkám, že když je člověku nejhůř, tak je nejlíp vzít rýč a zřít kousek zahrady a hned máte jiné myšlenky. Ale to jen na okraj. Mám ráda přírodu, ráda se procházím se psem, velice ráda čtu, třeba něco i ve francouzštině. V literatuře tíhnu spíše k historii. Dovolenou trávím nejraději na horách, nemám ráda takové to „válení u moře“. Hory mám skutečně ráda a je jedno, jestli jsou v teplých či studených krajích, ale mimořádným zážitkem bylo pro mne Norsko.

P TAL SE JAN SUCHARDA

FOTOGRAFIE: ARCHIV SÚJB A JAN SUCHARDA

Moderní pracoviště rentgenové diagnostiky - vyšetření hrudníku

Záření pomáhá léčit: Leksellův gama nůž obsahující 201 uzavřených kobaltových zářičů se používá pro velmi specializované radioterapeutické zákroky

Miroslav Zikmund a Jiří Hanzelka na hostině u „pětityčového“ šejcha v Sýrii v prosinci 1959.

MIROSLAV ZIKMUND: RÁJ, KDYŽ CHCETE, NAJDETE NA ZEMI VŠUDE

„ZA NĚKOLIK DNÍ ODJÍŽDÍM DO EGYPTA, PROTOŽE S MARIÍ POTŘEBUJEME NAČERPAT TROCHU SLUNÍČKA PO TÉ DLOUHÉ ZIMĚ,“ PROZRADIL MI BĚHEM ROZHOVORU ZNÁMÝ CESTOVATEL MIROSLAV ZIKMUND. JÁ MĚLA VŠAK POCIT, ŽE SE PAN ZIKMUND MUSEL PRÁVĚ VRÁTIT ODNĚKUD, KDE SÍLU A ENERGII ROZDÁVAJÍ. JEHO VITALITA, PŘEHLED O VEŠKERÉM DĚNÍ, DOBRÁ NÁLADA A ŠARAMANTNOST HO PROVÁZELA PO CELOU DOBU NAŠÍ NÁVŠTĚVY. NECHYBĚL ANI SMYSL PRO HUMOR, KDYŽ MI NA PŘIVÍTANOU NABÍDL Z LAHVE UKRYTÉ V „AJZNBOŇÁCKÉ“ LUCERNĚ, VOŇAVOU SLIVOVICI A JEŠTĚ SI NA MĚ POSVÍTIL. PAN MIROSLAV ZIKMUND LETOS OSLAVIL ÚCTYHODNÝCH 87 LET.

Pane Zikmunde, co říkáte na nedávné objevy na Nové Guineji?

Pořád sleduji dění kolem sebe. Moji přátelé říkají, že si tím udržuji psychickou i fyzickou svěžest. Stále mě zajímá, co dělá svět, který jsem již viděl, ale i ten, který neznám. Byli jsme jedni z prvních, kdo se objevili v západní části Nové Guineje. Víte, mě nové objevy vřdycky moc potěší. Říkám si, co by tomu řekl Darwin, kdyby se dožil těchto dnů a najednou zjistil, že je tu ještě fauna nebo flóra, která není popsaná? Musel by jásat nad tím, že jeho teorie funguje a druhy, které nebyly popsány, se objeví najednou v roklí nebo údolíčku, izolovaném od ostatního světa. Myslím, že je to logické. Kéž by takových oblastí bylo mnohem více.

Kdy vy sám jste byl překvapen nějakým objevem?

To je velice pěkná otázka a přiznám se, že jsem vždy zvědav na neotřelé otázky. I když bych rád upřesnil ještě slovo zvědavost a zvědavost. Pod slovem zvědavost si představuji tetku na vesnici, jak kouká z okna a nesmí jí nic utéct a musí všechno vidět, tak jak to kreslival Josef Lada. Ale zvědavost je víc. Zvědavost je touha vytáhnout něco z hloubky, z tajemna, mystična. Nezapomeňte, že příští rok to bude neuvěřitelných 60 let, kdy jsme s Jirkou Hanzelkou vyrazili do světa. Od té doby se svět neuvěřitelně změnil. Pokud se dostanu zpět do oblastí, kde jsme byli s Jirkou, vždy mě ty změny fascinují. Někdy se až bojím vracet se tam a říkám si, že už jsem tam podruhé jezdit neměl. Měl jsem si uchovat ten prvotní pocit. Pocit panenství z poznávání. Dnes by mě například už nikdo nedostal do Nepálu. I kdyby mi dali milión. A to je odpověď na vaši otázku: opojení z té nedotčenosti, na každém kroku zázrak, cizinci se dali počítat na prstech. Teprve rok před naším příjezdem se Nepál otevřel světu. Do Káthmándú, vysněné nebeské říše, jsme

v jedenašedesátém dojeli po vlastní ose, za dva roky od pražského startu, přes půlku Asie. Víte, co to tehdy bylo! A k tomu neuvěřitelná náhoda. Ed Hillary se právě chystal na Makalu, celý večer jsem si s ním povídal o jeho pruvýstupu na Everest, pouhých osm let „poté“. Dnes je ten jeho a Tenzingův Everest zprofanovaný. Šerpové nestačí uklízet svinčík, který pod ním nechali adrenalinový „pokořovatel“.

Měl jste čas cestovat po naší republice?

Jéje. Než jsem vyrazil do světa, poznal jsem naši republiku jako málokdo. Tatínek byl strojuvůdce a měli jsme „režii“. Probrouzдал jsem toho hodně. Jednou jsem řekl bráchovi: „Hele, máme ‚volňáška‘, pojedeme nejdál, až kam to půjde.“ Vyplnili jsme volnou jízdenku Plzeň-Jasiňa a vyrazili na Podkarpatskou Rus.

Procestoval jste mnoho míst na světě, mohl byste nazvat nějaké místo rájem na zemi?

Ráj, když chcete a chodíte s otevřenýma očima a srdcem, najdete všude. Záleží na tom, jak si ho představujete a jaký ráj si přivlastňujete. Já jich mám na světě spousty. Jeden na Cejloně, dnešní Srí Lance. Věnovali jsme mu celou knihu, je i v jejím názvu Ráj bez andělů. Druhý mám v Kašmíru, kde jsme v pěti lidech natočili barevný cinemasopický celovečerní film a dali mu název Je-li kde na světě ráj.

Znáte technologii preparování lebek?

Ta otázka se mi líbí. O technologii jsme leccos věděli, protože jsme si dopředu něco přečetli od finského antropologa Karstena, který nějaký čas žil mezi Šuáry. Kromě toho jsme zmenšené lebky, kterým se říká tsantsy, viděli v Náprstkově muzeu v Praze, dovezl je tam Enrique Stanko Vráz. Než jsme se mezi ně vypravili, radili jsem se

s mnoha lidmi. V Ekvádoru jsme našli člověka, který tsantsu vlastnil. Vypůjčili jsme si ji od něho a vypravili se do povodí horní Amazonky. Byli jsme si vědomi, že kdybychom chtěli filmovat celý proces, tak bychom byli vlastně spoluúčastníky vraždy. To prostě nešlo. Další rada zněla: bez tlumočníka ani ránu! Našli jsme indiána, který mluvil šuársky a my se s ním dorozumívali španělsky. A nebýt jeho, nic bychom se nedozvěděli. A pak jsme Šuárům ukázali, že přicházíme s otevřeným srdcem, rozbílili před nimi svá zavazadla, aby viděli, že nemáme žádnou střelnou zbraň. V tu chvíli jsme byli jejich.

Uvažoval jste někdy na svých cestách, že se nevrátíte domů?

Míst, kde se nám líbilo a kde bychom chtěli nějaký čas zůstat, bylo spousta. Byli jsme venku v době, kdy od nás lidé utíkali a režim jim bránil opustit naši zemi. My jsme utíkat nepotřebovali - byli jsme tři roky „za humny“. Ale měli jsme zkušenost a byli si vědomi, že život venku není žádná sranda. Kolik lidských osudů bylo zničeno jen tím, že lidé odešli do exilu a nebyli na to připraveni, ať už jazykově, vědomostně nebo povahou. A taky jsme věděli, že když se nevrátíme, tak to odskáčou naše rodiny a lidé, kteří nám dali důvěru. Počínaje generálním ředitelem Tatry a lidmi z rozhlasu, z redakcí. Třetí argument pro nás byl, že pokud u nás není něco v pořádku, tak ne utéct, ale snažit se to doma napravit.

Měli jste nějakou přípravu před první cestou do Afriky?

Před odjezdem jsme slyšeli otázky: A jak chcete jet do Afriky, když jste tam nikdy nebyli? Do toho se vpravil také jeden „činorodý“ činovník autoklubu, nechci ho jmenovat, už je na pravdě boží, a ten řekl: „Ukážete nám, co byste s vozem dělali na Sahaře.“ Dovezli nás do pískovny na východním předměstí Prahy, kde to bylo velice divoké. Celé to bylo komické. Jirka sedl pohodlně k volant, rozjeli jsme se a najednou uvízli v písku. A ten činovník: „No vidíte, zůstali jste trčet, já vám předvedu, jak se to dělá.“ Auto začal túrovat, až ho nakonec zavařil. Odešel s hanbou, tatra museli odtahnout do dílny na Smíchově. Přitom stačilo najít pár kamenů, vyheverovat ji a vyhrabat. Pro nás byla tato situace velkým poučením. V Africe jsme si pořídili protipískové pásy, jaké používala Montgomeryho armáda. Jsou to asi 30 - 35 centimetrů široké plátěné pruhy vyztužené bambusovými tyčkami, dlouhé 12 - 15 metrů. Koupili jsme je v Káhiře na bazaru. V poušti jsme upustili pneumatiky, abychom se nebožili.

Nemáte pocit, že v dnešním světě, kdy máme možnost velkého přísunu informací, ať už je to prostřednictvím internetu, různých časopisů a dalších médií, jsou lidé velice ochuzeni o poznávání?

Ano, teď jste klepla na hřebíček. Do dnešního dne neumím používat počítač. Pořád jsem na něj „neměl čas“. Určitě jsem udělal chybu, znám jeho obrovské výhody. Ale i nevýhody, třeba bych se stal jedním z těch, kteří ztrácejí mnoho času brouzdáním po internetu. Dnes jsme zahlceni informacemi. Žijeme v době, že kdybychom věděli jenom zlomek, co nám poskytuje veškerá informační technika, tak bychom určitě žili lépe. Ta přemíra informací je podle mého názoru škodlivá. Názorně bych řekl: Na gymnázium jsme se učili o sopce Krakatoa až po padesátí letech od jejího výbuchu, při němž zemřelo asi 100 000 lidí. Teď se podobnou událost dozvíte po několika vteřinách, maximálně minutách. Ale tím, že počítačové technici po obou březích Indického oceánu nebyli vybaveni situacím varovným systémem, anebo prostě zaspali, odskákal to při nedávném tsunami u Sumatry na čtvrt milionu lidí. Takže: ta bleskurychlá „sdělovadla“ mohou být zatraceně dvojsečnou zbraní.

Mám pocit, že často je informovanost i na úkor kvality. Dnes vychází mnoho a mnoho encyklopedií a knih s různými údaji a daty. Častokrát jsou ta data nepravdivá. Může to být způsobeno třeba tím, že někdo udělá překlep, což je lidské. Vydavatel si však všechny informace již neověřuje. Mám pocit, že doba, kdy vy jste objevovali svět, byla mnohem krásnější a tajemnější.

Byla. Byla krásnější i v tom, že jsme třeba neměli žádný magnetofon. Vzpomínám si, že když jsme stříhali tři „celovečeračky“, bylo vše němé. A právě to byl prostor pro geniálního hudebního skladatele Zdeňka Lišku. Jeho muzika byla tak úžasná, že se pak režiséři hravých filmů o něj doslova „rvali“. Dnes si přepnete televizi a není den, není hodina, aby tam nebyl nějaký cestopisný film, často strašně povrchní, s rádoby vtipným komentářem.

Jak se lišila vaše vysněná Afrika od skutečnosti?

Odpovím jednou větou: Napsali jsme o tom třisvazkovou knihu.

Kolika jazyky hovoříte?

Měl jsem obrovskou výhodu v tom, že jsem se učil latinu. Jsem z generace, která chodila do školy šestkrát týdně a denně jsme měli latinu. Navíc jsem chtěl číst knihy v originále. Na vysoké škole jsme měli tři povinné jazyky: angličtinu, němčinu a ruštinu. Když nám Němci školy zavřeli, zůstalo v Praze jediné učiliště s vysokoškolskými profesory - Orientální ústav. Chodil jsem k profesorovi Tauerovi, slavnému překladateli Tisíce a jedné noci na arabštinu. Elegantní arabské písmo mě přímo fascinovalo. Později se Jirka učil ještě svahilštinu a v Indonésii jsme si přidali základní hovorové znalosti malajštiny. Nedávno jsem při inventarizaci archivu pro Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně zjistil, že jsme vedli korespondenci v sedmi jazycích.

Pane Zikmunde, když vidím vaši čilost, zájem o veškeré dění, musím se zeptat, jaký máte recept na dlouhověkost?

V rozhlasovém pořadu Host do domu hovořila nedávno paní Dufková s profesorem Cyrilem Höschlem, který je podle mě jeden z našich nejloubavějších filozofů. Přiznal se, že během svého života strávil pět let vestoje při oprání o tyč v tramvaji na cestě do zaměstnání a zpátky. Tak mě napadlo, že tím, že jsem s výjimkou protektorátních let nebyl nikdy zaměstnancem, ušetřil jsem pět let života. Někdy to byla ovšem velká nevýhoda a snad i horší než pichačky. Musel jsem se ukázat a být šéfem sám sobě. Ale! Mám ve Zlíně pět dobrých kamarádů a prozradím vám i jejich jména: Kosa, Hrábě, Vidle, Rýč, Lopata. Když mě nebaví psát, jdu dolů do garáže a řeknu: „Kamarádi, jde se na to.“ Prostoru máme dost: zahrada má tři čtvrti hektaru. A taky denně cvičím, tělo si o to říká.

Děkuji za rozhovor

ALENA HOSTAŠOVÁ
FOTOGRAFIE: ARCHIV M. ZIKMUNDA A JAN SUCHARDA

JAK SE ŽIJE V BRUSELU

Místo, kde se hodně věcí vaří a připravuje, je nepochybně „hlavní město Evropy“ - Brusel. Od září loňského roku zastupují ČEZ, a. s., v jedné z lobbistických organizací, která je zaměřená na jadernou energetiku a která se jmenuje FORATOM. Ale postupně a po pořádku.

Není velkým tajemstvím, že v Bruselu jsou soustředěny vrcholové struktury Evropské unie, Evropská komise a Evropský parlament. Některé části těchto veleúřadů jsou

Komplex budov Evropské komise na náměstí Shuman

Budova Rady Evropy na náměstí Shuman

Jídlo je v Bruselu excelentní. Jedno z lákadel pro turisty tzv. „Žrací ulice“ s desítkami restaurací

i v jiných místech, například velká část úředníků Evropské komise, zabývající se problematikou jadernou, je umístěna v Luxemburgu. Evropský parlament jednou za měsíc podniká týdenní výjezdní plenární zasedání do francouzského Strassbourgu, kde je umístěn i Evropský soudní dvůr. Nicméně to podstatně se odehrává v Bruselu. A tak mimo evropské úředníky jsou zde také soustředěny různé poradenské firmy, zájmová uskupení, zástupci firem, týmy poradců, lobbistická sdružení, která tak dotváří ten správný úřednický mumraj. Vše tvoří jeden obrovský babylon, ve kterém se předávají, posuzují a připravují informace, diskutuje, prosazuje, obhajuje, dělají se plány a rozhodnutí, zaujímají se stanoviska, vydávají komuniké a vím já, co ještě všechno k té úředničtině patří.

Ono slovo lobbista má v Čechách poněkud jiný a tak trochu hanlivý přízvuk. Zde tomu tak není a ve spojení s evropskými strukturami je lobbismus regulérní a oficiálně uznávaný pracovní prostředek a lobbista je jedno z běžných povolání. Takže, o co vlastně jde a co vlastně v Bruselu pro ČEZ dělám?

Mechanismus Evropské unie, její řízení a legislativní procesy fungují trochu jinak, než jsme zvyklí na národních úrovních. Velmi zjednodušeně to funguje takto. Evropská komise připraví návrh směrnice, stanoviska, rozhodnutí, tedy nějaký dokument a předloží jej Evropskému parlamentu, ten jej projedná ve svých odborných výborech a na plenárním zasedání přijme, nebo odmítne. V případě odmítnutí se vše vrací na úroveň Evropské komise, která návrh musí předělat a předložit znovu.

A zde je úloha lobbistů. Při zpracování i posuzování té které směrnice se příslušní úředníci a poslanci musí opírat o informace. A posláním lobbistů je dodávat informace, které potřebují příslušní úředníci a poslanci pro své rozhodování. Není to tedy ani o přemlouvání, ani o pozměňování názorů, ani o získávání financí pro projekty, je to jen a jen o předávání správných, srozumitelných a využitelných informací těm lidem, kteří je pro svoji práci potřebují. Je potom jen a jen na nich, jak s nimi naloží.

Mimochodem, když jsem zmínil ty peníze. Tak všechny ty „peníze z EU“, ty grantové projekty se rozdělují na národních úrovních, z kvót členských států a je tedy na místě usilovat o jejich získání na půdě národních resortů.

Tedy, chcete-li peníze z EU, atakujte česká ministerstva a české úřady o finanční podporu z peněz Evropské unie. Dobře je to v té Evropě zařízeno. Zde se řekne rámeček a dál ať si to státy udělají podle svého. No samozřejmě, že to hodně zjednodušuji, ale takový je princip.

Takže zpět k tomu, co je lobbismus a co je FORATOM.

Sdružení FORATOM vzniklo v roce 1960 a jeho poslání je lobbovat, tedy předávat informace v oblasti jaderné energetiky. FORATOM tedy šíří zájmy jaderného průmyslu v evropských strukturách. Jaderným průmyslem myslím výrobce zařízení, dodavatele, provozovatele jaderných zařízení, výzkumné instituce, laboratoře atd., tedy celý jaderný komplex. FORATOM reprezentuje zájmy více než 300 firem a organizací ve třinácti evropských státech.

Kancelář je přímo v centru evropského dění na Rue de Loi, což je východní část Bruselu nedaleko centra, kde jsou

soustředěny všechny podstatné úřady Evropské unie. V kanceláři FORATOMU pracuje osmnáct zaměstnanců z různých evropských států, pracovní jazyk je angličtina a hlavní pracovní činnost je zjišťování faktů, příprava stanovisek a jejich představení a předání těm správným lidem. Kromě tato setkávání připravujeme řadu různých seminářů a pracovních setkání. Ve FORATOMU pracuje několik pracovních skupin. V nich se scházejí tak dvakrát nebo třikrát do roka experti z elektráren, výrobních závodů a dalších členů FORATOMU a zpracovávají stanoviska a pohledy na tu kterou problematiku. Tak například pracuje skupina Transport a radioaktivní odpady, která se v současné době zabývá komentářem k revizi jedné směrnice EU zabývající se transportem tzv. položek dvojího využití. Já mám na starosti pracovní skupinu Business excellence, ve které se zabýváme problematikou zlepšování řízení a zvyšování výkonnosti. Právě teď připravuji společně s MAAE seminář na téma Řízení organizačních změn. Organizovali jsme celosvětové setkání pracovníků zabývajících se komunikací a vztahy s veřejností PIME 2006. Naše Marie Dufková byla na něm oceněna vyznamenáním **Nejlepší komunikátor roku 2006 za akci Temelínská Atomiáda**. Na podzim jsme organizovali seminář na půdě Evropského parlamentu **Jaderná energetika - cesta k zastavení klimatických změn**. Velkým projektem je spolupráce v rámci připomínkování tzv. Bezpečnostních standardů, které připravuje sdružení Jaderných dozorců WENRA. Jaderný průmysl se těmito standardy zabývá v projektu ENISS, vzniklým pod vedením FORATOMU. Na konec března připravujeme Generální shromáždění FORATOMU spojené s konferencí Budoucnost jaderné energetiky. A mnoho dalších akcí. Pokud se chcete skutečně dozvědět o FORATOMU více, navštivte naše webové stránky **www.foratom.org**, kde naleznete nejen informace o tom, co se v jaderné oblasti děje v Evropě, ale i odkazy a komentáře na mnoho dalších aktivit, které probíhají v rámci Evropské unie. To je tedy, co se týče práce. No a jak se žije v Bruselu? Předně všechno má své světlé i stinné stránky. Nepochybnou předností je, že při své práci se potkám se spoustou zajímavých lidí a vyslechnu si spoustu názorů. Nepochybně pozitivní je, že informace, které dodávám, jsou přijímány a vidím, jak se s nimi dál pracuje. Nepochybně pozitivní je, že se dostanu ke spoustě informací, které zase mohu předat k nám do firmy, a tak udržovat její konkurenceschopnost. Ke stinným stránkám patří ta vzdálenost, přece jen je to 1100 kilometrů a tedy odtržení od života doma. Některé své činnosti doma jsem prostě musel zrušit, některé vazby doma postupně vychládají a některé věci doma musí prostě počkat proto, že ne vše lze vyřídit po telefonu nebo e-mailem. Trošku mi vadí zdejší, zejména zimní počasí. Kam se to hrabe na naši mrazivou a zasněženou zimu. Tady je vlhko a mlhavo a když neprší, tak mží. Všichni chodí zachumlaní do kabátů, smrkají a kašlou. A zatímco podzim byl docela slunečný a pěkný, zima věru, nestála za nic. Ovšem Brusel je město docela pěkné. A kromě „čurajícího chlapečka“ je zde k vidění spousta historických budov, pěkná secesní architektura a pro mne jako jaderníka i ten předurčený symbol jaderného věku - téměř padesát let staré Atomium. A protože Belgičané mají rádi dobré jídlo, tak Brusel je pověstný svými kulinárními zážitky. Od dob Světové výstavy EXPO 58 je v provozu promyšlený dopravní systém, s okruhy a paprskovitými výpadovkami. Hodně cest je vedeno v tunelech, takže je nutné dávat si skutečně dobrý pozor na správné odbočení. A kdo má rád strkanice na

Seminář představitelů místních samospráv v okolí jaderných elektráren

Konference pracovníků PR ve Vídni PIME 2006. Marie Dufková při svém vystoupení po obdržení vyznamenání „komunikátor roku 2005“

Seminář k problematice Bezpečnostních standardů

přecpaných silnicích, tak zejména v době dopravních špiček si tady přijde na své. Parkování je specifický problém a v centru mimo krytá parkoviště prakticky není místo. Takže po městě raději metrem, tramvají nebo autobusem. Lidé jsou příjemní, ochotní a celková atmosféra a nálada je pozitivní a přátelská. Vše probíhá tak trochu v poklidu a někdy si tak říkám, že herec David Suchet, když hrál svého Hercule Poirota, musel zde v Belgii strávit hodně času pozorováním zvyků a chování lidí. Řekl bych, že se ve své roli dokonale trefil do belgické mentality.

ALEŠ JOHN, BRUSEL

PŘEDSTAVUJEME

MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO V JAROMĚŘICÍCH NAD ROKYTNOU

Městské kulturní středisko v Jaroměřicích nad Rokytnou je příspěvkovou organizací města. Zprofesionalizované bylo v roce 1989, kdy navázalo na činnost Osvětové besedy. Součástí MKS je knihovna a informační centrum.

Knihovna má v současné době cca 600 čtenářů, a to včetně poboček v Přílozanech, Boňově, Ohrazenicích a Ratibořicích. Pro děti a mládež v rámci knihovny MKS pořádá různé čtenářské a malířské soutěže, výstavy, besedy se spisovateli. Ve spolupráci se ZŠ, s ekologickým mikroregionem Rokytná, za podpory Ministerstva kultury ČR byly již vydány 4 publikace. V letošním roce připravuje pátou - Dopis psaný srdcem aneb Neobyčejně obyčejní lidé. Všechny knihy jsou složeny z příspěvků dětí.

Informační centrum poskytuje informace týkající se turistického ruchu, cestování, ubytování, kulturních akcí v rámci regionu apod. Jako doplňkovou činnost provozujeme prodej knih.

Knihovna a informační centrum plní funkci centra přístupu k informacím. Jsme jediným přístupovým místem k internetu v Jaroměřicích n. R. a této možnosti využívá mnoho uživatelů. MKS vyvíjí svoji činnost především v pronajatých prostorách obchodního domu Rokytná, dále využívá klubovnu na Střelnici, kde pořádá především taneční zábavy pro dospělé a děti. Pro pořádání divadelních představení, koncertů a výchovných pořadů pro děti, besed apod. využívá prostory zámku a Lidového domu. Kapacita těchto prostor je příliš malá na to, abychom si mohli dovolit ve větším rozsahu pořádat akce profesionálních umělců. Nejsou pro nás finančně dostupné. Profesionální pořady využíváme především při zajištění programu na jaroměřické posvícení v zámeckém parku. Pořádáme zájezdy na divadla, koncerty a výstavy profesionálních umělců, spolupřádáme Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského, Hudební slavnosti (festival amatérské a profesionální kultury). V letošním roce jsme se zapojili do Mezinárodního hudebního festivalu 13 měst Centus Moraviae.

Více se zaměřujeme na kulturu neprofesionální. Při MKS pracuje velmi úspěšně taneční skupina dívek Dance step pod vedením Romany Kubičkové. Zabývají se především výukou amerického stepu a country tanců. V lednu letošního roku získala děvčata 1. místo na mistrovství republiky ve Stráži pod Ralskem. Díky nádhernému stepovému vystoupení byla vybrána na Benefiční koncert do Prahy. Zde měly dívky možnost poznat řadu známých osobností, ale také si mohly vyzkoušet, jak se tančí na prknech, která znamenají svět. Za tvrdou práci, kterou odvádějí, patří jim i jejich vedoucí poděkování.

Při MKS pracuje také velmi dobře amatérský divadelní soubor dospělých. Ochotníci hrají především pro děti. Nacvičili řadu pohádek, z nichž většinu napsala paní Jana Petrová a režíroval Marek Horký z Moravských Budějovic. Kostýmy a kulisy si navrhují a vyrábějí herci sami. Všechny hry určitě potěšily i pobavily děti nejen v Jaroměřicích, ale i v okolních obcích a městech. Ochotníci umějí hrát také pro dospělé diváky. Hra „Čajová romance“, kterou opět napsala Jana Petrová v režii Marka Horkého, měla již 11 repríz. Soubor ve spolupráci s ochotníky z Moravských Budějovic a taneční skupinou Dance step připravil v režii Evy Cafourkové Noční prohlídky jaroměřického zámku, o které je stále větší zájem. Spolupracujeme také při zajištění tradiční akce Vánoce na zámku. Další nemalou skupinou, která pracuje při MKS, je Klub seniorů. Má už přes 50 členů. Senioři z Jaroměřic a okolí se scházejí

Slavnostní křest publikace Zrcadlení v červnu roku 2005

pravidelně. Za 5 let činnosti proběhlo mnoho akcí. Měli několik besed s cestovateli, s notářem, lékařem, navštívili některé jaroměřické podniky a firmy, na svých zájezdech se vydali do divadel, navštívili památky našeho regionu i mimo něj. Jaroměřice nad Rokytnou jsou městem s bohatou kulturní tradicí. Pokud k nám zavítáte, můžete také navštívit zámek, chrám sv. Markéty, muzeum Otokara Březiny a také básníkův hrob na místním hřbitově.

Bližší informace o akcích MKS a našem městě najdete na adrese: www.meks-jaromerice.cz

TEXT: JAROSLAVA KUNSTOVÁ
FOTOGRAFIE: PETR HOBZA

HLAVNÍ AKCE V JAROMĚŘICÍCH NAD ROKYTNOU

- 24. června v 17. hodin, vystoupení **hudebního divadla Glotis**, sál MKS
- 5.-19. srpna - **Mezinárodní hudební festival Petra Dvorského** (program na www.jaromericenr.cz)
- 13. srpna **jaroměřické posvícení**, zámecký park
v 15 hod. vystoupení Jarmily Šulákové a skupiny Fleret.
v 17 hodin TRAVESTIE EUROTOUR ANEB Z ČECH AŽ NA KONEC SVĚTA - tanečně zábavné vystoupení.
Učinkují: Jaroslav Čejka, Uršula Kluková, Michal Guliáš a další
- 11. září **koncert Pavla Nováka**, sál Lidového domu
- 9. prosince **Vánoce na zámku**

MISTŘI VÁŽNÉ HUDBY NA SPOLEČNÉM PÓDIU S MLADÝMI AMATÉRY

V letošním roce proběhl v kraji Vysočina a v Jihomoravském kraji již čtvrtý ročník dvouměsíčního festivalu Hudební slavnosti. Hlavním cílem tohoto festivalu je dovést kulturu i do míst, kam známí umělci většinou nepřijedou a přitom využít širokého potenciálu amatérů. Hlavní organizátorkou festivalu je paní Mirka Strejčková ze Žďáru nad Sázavou a jak sama vysvětlila: „Záměrem celého projektu je společné vystoupení amatérských dětských souborů a nadaných dětí s mistry v oboru. Děti si tím zvyšují sebevědomí a hlavně je to motivuje k další činnosti.“ Děti asi tak dva měsíce před festivalem nacvičují svá vystoupení. Společné vystoupení se známou osobností připravují několik hodin před začátkem koncertu. „Obvykle to zvládají bezvadně. Občas někdy něco zaskřípe, ale to k tomu patří,“ konstatuje paní Strejčková. Velkou radost má organizátorka především z toho, že někteří umělci vážné hudby vystupují na festivalu již poněkolkáté a zachovávají tomuto festivalu stálou přízeň. V našem regionu se mohly děti předvést vedle Jaroslava Svěceného, Václava Hudečka, Petra Maláska, vokálního souboru Dobrý Večer Quintet a hudebního tělesa Cimbál classic. Festival proběhl celkem v 18 městech, za podpory mnoha sponzorů. V regionu JE Dukovany se koncerty uskutečnily v Hrotovicích, Myslibořicích, Rouchovanech,

Z koncertu v Hrotovicích

Oslavanech, Jaroměřicích n. R. a Moravském Krumlově. Mezi sponzory Hudebních slavností je i SKUPINA ČEZ. V minulém roce byl tento festival oceněn v soutěži Zlatá jeřabina v kategorii Kulturní aktivita, kterou pořádá kraj Vysočina. Za finanční odměnu z této soutěže se uskutečnil mimořádný koncert pro děti z Dětského domova v Jemnici.

A co připravuje Mirka Strejčková na pátý jubilejní ročník? „Ráda bych alespoň na jeden koncert získala Josefa Suka.“

ALENA HOSTAŠOVÁ
FOTOGRAFIE JAN SUCHARDA

VELKÉ ÚSPĚCHY MLADÝCH OCHOTNÍKŮ Z JEVIŠOVIC

S velkou radostí si letos v únoru odnášeli pohár z rukou předsedy vlády s oceněním za dlouholetou činnost mladí divadelní herci z Jevišovic.

Pan Antonín Antl režisuje mladé jevišovické ochotníky již třináct let. S dětským divadlem začal před více než třiceti lety. Nejdříve pomáhal paní Kličkové s dětmi v Hostimí. Od roku 1977 patnáct let vedl mladé pionýry v Boskovštejně, které učil nejen lásce k přírodě, ale také s nimi pokračoval v divadelní činnosti. První pohádka, kterou nacvičil s dětmi v Jevišovicích společně s vedoucí oddílu Kamarádi Lenkou Novákovou, byla pohádka O šípkové Růžence. Od té doby až do roku 1999 se představili mladí divadelníci veřejnosti každoročně s novou pohádkou. Zlomovým obdobím souboru jsou roky 1999-2000. V pohádce Sóló pro čerta s dětmi vystupovala paní učitelka Jana Březinová. Hrála na flašinet a děti společně zpívaly. O rok později se přidal pan učitel Ladislav Zapletal ze Znojma, který skládá hudbu a doprovází na klavír nebo varhany. V pohádce Princezna Holubice poprvé děti sólově zpívají, do hraní se zapojil pan učitel Josef Fabík a také pan školník Miroslav Nastoupil. Pohádka měla obrovský úspěch nejen u rodičů, ale také u veřejnosti. A právě tento okamžik naplnil děti a vedení sou-

boru. Padlo rozhodnutí, proč se nepředvést na nějaké soutěži? To už se píše rok 2001 a Jevišovičtí odjíždějí do Prahy na republikové finále soutěže Pionýrský Sedmikvitek - Divadlo Praha, kde získali hned první místo. „Porota byla v šoku, byli jsme jediný soubor, který v pohádce zpíval,“ s úsměvem a radostí řekla vedoucí souboru Lenka Nováková. Radost z úspěchu byla obrovská. Po společné domluvě s panem režisérem si pro příští rok připravili tři soutěžní pohádky. Z hlavního města si odvážejí dvě druhá místa a čestné uznání za přípravu představení. V dalších dvou letech děti získávají v této soutěži další ocenění: první a druhé místo, dvakrát třetí místo. Alena Nováková si odváží čestné uznání za ztvárnění postavy myšky Šedivky. Přichází rok 2005. V kongresovém sále v Praze přebírají putovní pohár předsedy vlády za divadlo, dvě první místa a čestné uznání za režii, dramaturgii a výtvarné zpracování.

O prázdninách v roce 2004 uspořádali v klubovně výstavu divadelních kulís, kterou si prohlédlo mnoho kamarádů, rodičů a veřejnost. Kulisy pana Antla si zaslouží opravdu pozornost. Jsou vyrobeny s veškerou láskou k divadlu, pečlivostí a krásou. Nechybí dřevěné židličky, trůny a další divadelní rekvizity. Dříve pan Antl vyráběl kulisy

látkové - horizontální. Z důvodu přepravy však přešel na kulisy vyrobené z kartonu, které však neztrácejí nic na svém půvabu. A že mají v Jevišovicích blízko k divadelnímu umění, může potvrdit také paní učitelka Jolana Karlová, která vyučuje v základní škole dramatickou výchovu. „Dnešní děti mezi sebou, ale ve většině případech také doma, mnohem méně komunikují než dříve. V nemalé míře k tomu přispěly také počítače a další technika a tím méně se rozvíjí u dětí tvořivost. V základní škole se dramatická výchova vyučuje už tři roky. Děti se nemusí učit texty scénářů slovo od slova, příběh si vytvářejí samy. Vědí o čem pohádka bude a dále ji rozvíjejí. Myslím si, že divadlo by měl být souhrn všech umění - dramatického, výtvarného a hudebního. V pohádce Lakomá Barka se bavily děti a obecenstvo ještě víc. V minulém roce se nám s velkým úspěchem podařilo sehrát zdařilé představení Sněhur a sedm trpaslic. V hlavní roli přímo exceloval Miloslav Dohnal. Letos připravujeme na základě povídky našeho žáka Petra Procházký hru o stromech, která je parodií na horor. Nacvičit divadlo není cílem, ale prostředkem, jak děti učit tvořivosti a někdy byste se divili, co v dětech je.“ Velké poděkování patří všem, kteří podporují oddíl Kamarádi a jejich divadlo a také dramatický kroužek ve škole. Ať už je to obecní úřad, škola, Agrodrůžstvo Jevišovice a mnoho dalších drobných podnikatelů. Díky jim se Jevišovice mohou prezentovat také v Praze a dalších místech. Ale hlavní dík samozřejmě patří všem, kteří se dětem věnují ve svém volném čase a předávají jim něco, co si nikde nekoupí.

TEXT ALENA HOSTAŠOVÁ
FOTOGRAFIE: ARCHIV SOUBORU

Z KUCHYNĚ PANÍ STAROSTKY DOLNÍCH DUBŇAN

V minulém volebním období byla zvolena Jana Mašová místostarostkou. Od roku 2001 vykonává funkci starostky obce Dolní Dubňany. Je vdaná, má dva dospělé syny a narodila se ve znamení Vah.

Paní starostko, dříve než nám prozradíte svůj osvědčený recept, můžete v několika větách představit obec Dolní Dubňany?

Obec Dolní Dubňany se rozkládá na ploše 813 ha, téměř 80 procent rozlohy katastrálního území je orná půda. Žije zde 470 obyvatel. V obci máme školu 1.-5. ročník, mateřskou školu, pohostinství, smíšené zboží, poštu, kadeřnictví. V roce 2004 se nám podařila plynofikace obce. V loňském roce proběhla II. etapa vodovodu v délce 3000 metrů a položili jsme umělý povrch na tenisovém kurtě. V letošním roce nás čeká částečná oprava vozovek, modernizace školní jídelny a příprava na přestavbu víceúčelové budovy.

Vaše obec žije také bohatým kulturním životem. Máte také nějaké akce s dlouholetou tradicí?

V kultuře mimo jiné akce je naše obec známá pořádáním „Festivalu dechových hudeb“. V letošním roce to byl již 20. ročník. Musím podotknout, že tento festival sponzoroval také ČEZ a. s., Jaderná elektrárna Dukovany.

Jak se vám daří skloubit funkci starostky, manželky a matky?

Skloubit starostování a domácnost už mi jde docela dobře. Děti jsou dospělé a manžel - no občas to odnese studenou stravou. A mluvit o problémech starostů (a že jich není málo) si myslím, že je vcelku zbyteč-

né, pomoci by nám mohl jedině stát jiným přerozdělováním financí, méně zbytečné administrace a někdy nesmyslným nařízením. V tom mně dají za pravdu ti, co vědí, o čem mluvím.

Máte čas na nějaké koníčky?

Mám. V zimě chodíme na běžky, na jaře pěší výlety, skoro každý týden máme babinec, vymyslíme různé akce - pochody, soutěže, vyrábíme různé dekorace ke každým svátkům, v říjnu dokonce uspořádáme výstavku ručních prací a dekorativní výzdoby ke čtyřem ročním obdobím.

Co nejraději vaříte?

Nemám vyhraněno, co nejraději vařím, vařím všechno a docela ráda - pokud je čas.

A na co, že nás dnes pozvete?

Čínská omeleta

0,50 kg vepřového nebo drůbežního masa nakrájíme na nudličky, přidáme 5 lžíc oleje, 2 lžíce solamylu, 5 vajec, sůl, pepř, půl lžičky kari koření (kdo nemá kari rád, může jakékoliv koření), půl lžičky mleté papriky, vše dobře promícháme, nakonec přidáme 5 ks na kolečka nakrájených středně velkých cibulí, opět zamícháme, necháme odležet do druhého dne v lednici. Druhý den na rozehrátou pánev naběračkou tvoříme omelety, opečeme po obou stranách - příloha bramborová kaše - zelenina - zeleninový salát. A na zapítí, no k cibuli asi pivo.

Ptala se Alena Hostašová

PRO VOLNOU CHVÍLI

Na světě dnes pracuje asi 35 těžkovodních reaktorů CANDU, který byl vyvinut v Kanadě. Palivem je přírodní uran ve formě oxidu uraničitého. Chladičem a moderátorem je těžká voda D₂O. Těžkovodní moderátor v nádobě musí být chlazen, protože moderační schopnost se snižuje při zvyšování teploty. Těžká voda z prvního chladicího okruhu předává své teplo obyčejné vodě v parogenerátoru. Odtud jde pára na turbínu. Těžkovodní reaktory mají výkon 600 MW. Teplota těžké vody na výstupu z reaktoru dosahuje 305 °C. Tlak těžké vody v reaktoru je 9,3 MPa. Tyto reaktory byly použity v Indii, Argentině, Koreji, Rumunsku a Pákistánu. Ve Velké Británii pracuje 14 reaktorů AGR, které jsou chlazeny plynem. Elektrárny, které používají tento reaktor jsou(viz tajenka). Palivem v těchto elektrárnách je uran obohacený izotopem ²³⁵U ve formě oxidu uraničitého. Moderátorem je grafit, chladičem oxid uhličitý. Teplota CO₂ na výstupu z reaktoru je 450 °C. Tlak CO₂ je 5,5 MPa.

Tajenka z minulého čísla zněla: ...mírně obohacený uran... Ze správných odpovědí jsme vylosovali **Zdena Vrbkovou z Rosic u Brna**, které jsme poslali fleece deku a manikúru, a **J. Weisera z Třebíče**, kterému jsme poslali bundu větrovku a baterku. Oběma upřímně blahopřejeme.

Pokud se chcete zúčastnit slosování o ceny, zašlete do **10. července 2006** tajenku na **korespondenčním lístku** na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice. Soutěž je pro dospělé čtenáře od 17 let, prosíme, uveďte svůj věk.

U každé odpovědi na kvízovou otázku najdete i různá písmena. Když otázku správně vylustíte a seřadíte si písmena hezky za sebe, získáte **tajenku**.

1. Debutové album zpěvačky Anety Langerové se nazývá
TŘ A já věřím **ČT** Panoptikum **D** Spousta andělů

2. Historicky nejceněnější zahrada na Pražském hradě, založená v roce 1534 Ferdinandem I., má název
VO Královská **Y** Císařská **Í** Barevná

3. Řidič psiho spřežení se saněmi je známý pod názvem
ŘT Mahut **GE** Dogman **U** Musher

4. Roli faráře Otíka ve filmu Zdeňka Trošky *Slunce, seno, erotika* ztvárnil
NE Jiří Růžička **A** Vlastimil Brodský **OK** Luděk Kopřiva

5. Slavný Chaplinův film z roku 1936 je znám jako
R Moderní doba **K** Král v Hollywoodu **R** Cid

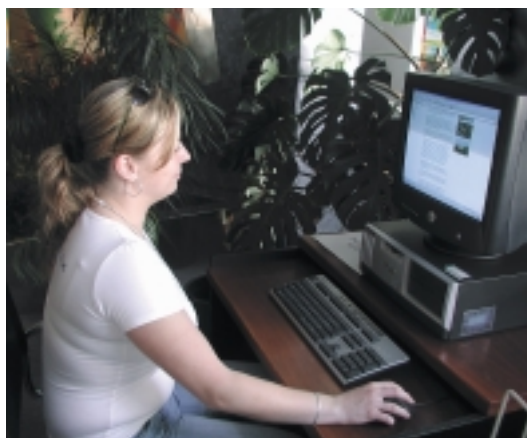
6. Autorem výroku „Je to malý krok pro člověka, ale velký pro lidstvo“ je kosmonaut
U Neil Armstrong **TO** Eugene Cernan **ÁT** Charles Conrad

7. Izotop vodíku (těžký vodík) je cizím slovem označován jako
OR Ionium **V** Deneutrium **HO** Deuterium

8. Chemický prvek nielsbohrium má značku
ÁS Nh **O** Nr **V** Ns

9. Na vlajce Slovinska nenajdete barvu
VÉ Červenou **É** Zelenou **ÍŤ** Modrou

KAM NA INTERNET? SAMOZŘEJMĚ DO DUKOVAN!

Přesněji do Informačního centra Jaderné elektrárny Dukovany. Zaměstnanci elektrárny využívají internet ke své práci zcela běžně už několik let. Nově tuto možnost budou mít i návštěvníci informačního centra.

Po tom, co návštěvníci absolvují dvouhodinovou prohlídku informačního centra s výkladem průvodce a zhlédnou filmy o energii a technologii elektrárny, mají od poloviny dubna možnost pokračovat v získávání dalších informací a vyhledávání odpovědí na otázky na internetu. Veřejně přístupný internet mohou využívat také obyvatelé okolních obcí. Kromě toho počítač ukrývá celou řadu databází, programů a počítačových her z oblasti energetiky. Není problém ani odeslat mail s pohlednicí z Dukovan, vytisknout si vyhledanou informaci nebo připravit prezentaci, to vše samozřejmě pod bedlivým dohledem průvodců. Stejně tak jako celá jaderná elektrárna, je i internetový koutek zabezpečen - na obsahově závadné stránky se případný zájemce nedostane.

Od internetového koutku už je pouze krůček k internetové kavárně nebo internetové herně. Co není, může být brzy skutečností.

Od ledna do března navštívilo Informační centrum Jaderné elektrárny Dukovany 3973 osob a PVE Dalešice si prohlédlo 1787 osob.

KRISTÝNA VOHLÍDKOVÁ

Fotografie: archiv EDU

INFORMAČNÍ CENTRA JADERNÉ ELEKTRÁRNY DUKOVANY A VODNÍHO DÍLA DALEŠICE

VÁS ZVOU NA EXKURZI

Exkurze je zdarma a trvá přibližně dvě hodiny

Jaderná elektrárna Dukovany

Otevřeno je každý den včetně státních svátků

Po - Pá 9.00 - 16.00 hodin, So - Ne 9.00 - 16.00 hodin

Informační centrum je z technických důvodů každé první pondělí v měsíci zavřeno.

V případě zájmu o prohlídku skupiny nad 15 osob

je nutné rezervovat si termín exkurze předem na internetových stránkách

Vodní elektrárna

Informační centrum vodního díla Dalešice je otevřeno

v období září - červen v pondělí až pátek 9.00-16.00 hod.

Exkurze je možné uskutečnit pouze na objednávku.

OBJEDNÁVKY EXKURZÍ PRO OBĚ INFORMAČNÍ CENTRA:

ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany, Informační centrum 675 50 DUKOVANY

tel.: 561 105 519, fax: 561 104 970, internet: www.cez.cz/edu-exkurze

INZERCE

Inzerovat mohou soukromé osoby, firmy a podnikatelé, kteří mají svoji provozovnu ve dvacetikilometrovém pásmu okolo EDU. Jeden inzerent si může v jednom čísle objednat a zaplatit inzerát o velikosti 1/16 strany v ceně 250 korun nebo 2/16 v ceně 500 Kč. Žadatel poukáže příslušnou částku na účet ČEZ, a. s., Jaderná elektrárna Dukovany, Komerční banka Třebíč, číslo účtu 4901-711/0100, var. symbol 37812 a doklad o zaplacení (kopii ústřížku složenky nebo potvrzeného bankovního příkazu) zašle spolu s textem inzerátu na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice, tel.: 568 860 168.

Vydavatel neodpovídá za kvalitu inzerovaných výrobků a služeb.

PLOCHÉ STŘECHY IZOLATÉRSTVÍ HAVLÁT

Rodinné domy, garáže, terasy...

♦ IZOLACE PROTI VODĚ

- kvalitní materiály, záruka
- životnost až 30 let
- odborně provedená práce

♦ NÁTĚRY STŘECH

- izolační, reflexní, antikorozi

KONZULTACE A ZAMĚŘENÍ ZDARMA

JIŘÍ HAVLÁT, ZAKŘANY 157

tel.: 548 535 243

mobil: 603 767 908

www.havlat.zde.cz

havlat.jiri@volny.cz

☞ Silikonové těsnění

oken a dveří

☞ Žaluzie - vertikální i horizontální

(i do oblouku), dřevěné repliky starodávných žaluzií

☞ Sítě proti hmyzu

☞ Předokenní rolety

☞ Lamelové dveře

☞ Laminátové podlahy

☞ Látkové rolety

☞ ISO žaluzie (do plastových oken)

Dodá, namontuje, zajistí servis

PAVLÍK IVO

DUKOVANY 221

Tel. č. 568 865 321, 602 719 156

VÁŠ POZEMEK - NAŠE STAROST

- > údržba firemních i soukromých pozemků
- > mulčování - posečení a rozdrčení buřené
- > práce s křovinořezem
- > likvidace náletových dřevin postřiky
- > odstranění pařezů frézováním
- > likvidace větví štěpkováním
- > riziková těžba
- > bezpečnostní a zdravotní řezy v korunách stromů

Radomír Adámek

Višňové 187

Tel.: 606 532 184

OPEL MOHELNO PRODEJ VÝKUP POUŽITÝCH DÍLŮ

Telefon:

602 571 260

MILOŠ STANĚK - STŘECHY zhotovení střechy na klíč

- montáž střešních krytin všech typů
- montáž střešních oken
- zhotovení vazby, opravy
- montáž klempířských výrobků
- půdní vestavby - montáž sádkokartonů
- kompletní dodávka včetně materiálu
- nezávazná konzultace u zákazníka a vypracování cenové nabídky zdarma

Miloš Staněk, Kuroslepy 88,

tel./fax: 568 643 518, 602 549 698,

<http://strecha.zde.cz>

SOUTĚŽENÍ PRO ŠKOLÁKY

Milí školáci,

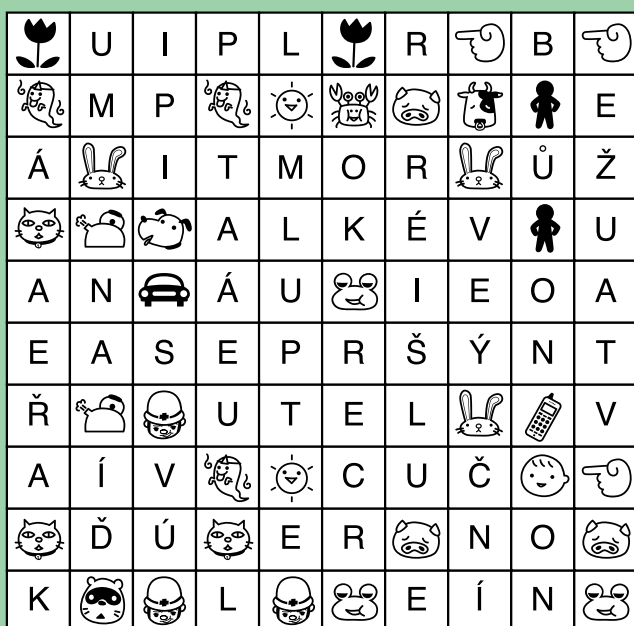
prázdniny jsou už doslova za dveřmi, ale vy si jistě najdete chvíli k luštění kvízů, které pro vás připravilo brněnské vydavatelství KIRA. Ze správných odpovědí tradičně vylosujeme deset účastníků soutěže a pošleme jim ceny, které do soutěže věnuje Jaderná elektrárna Dukovany. Do losování o ceny budou zařazeny ty odpovědi, v nichž budou správně vyřešeny alespoň tři úkoly. Odpovědi na **korespondenčním lístku** nebo **pohlednici** zasílejte do 10. července 2006 na adresu: JAS, Sokolská 368, 675 55 Hrotovice. Nezapomeňte připsat školu a třídu, do které chodíte.

Šťastnými výherci z minulého čísla, kterým jsme poslali tričko, klíčenku a propisku, jsou: **Tibor Florian z Jamolic, Mirek Hájek z Petrovic u Moravského Krumlova, Martin Pohanka z Rouchovan, Nikola Gruntorádová z Mohelna, Petr Sokoli z Kralic nad Oslavou, Klára Slámová z Rešic, Lukáš Moravec z Višňového, Zuzana Lišková z Třebíče, Jana Dřevojanová z Jaroměřic nad Rokytnou a Sabina Matoušková z Ivančic.**

Všem blahopřejeme a těšíme se na správné odpovědi soutěží z tohoto čísla.

POSTAVA Z VEČERNÍČKU

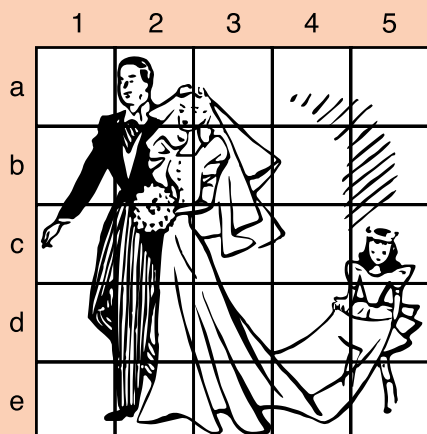
Vyškrtějte všechna písmena mezi stejnými obrázky ve vodorovném i svislém směru, ne po úhlopříčce. Zbývá písmena přečtete po řádcích. Objeví se vám známá postava z Večerníčku.

Připravilo vydavatelství KIRA Brno

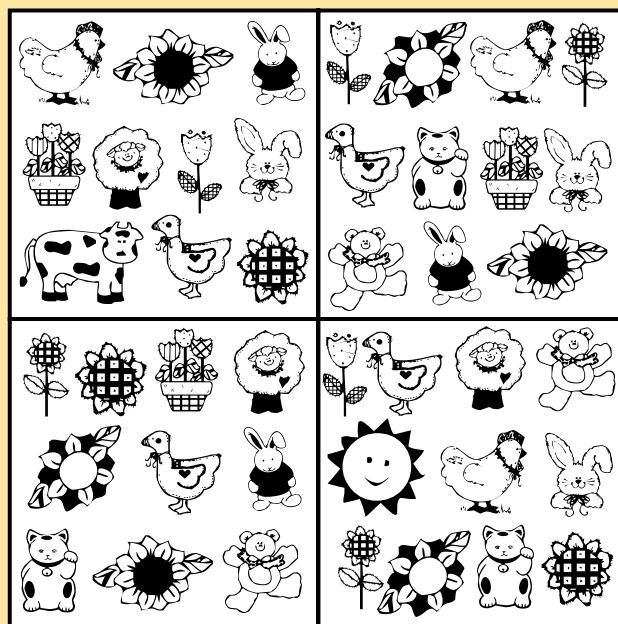
SVATBA

Který dílek skládačky chybí?

ZVÍŘÁTKA A KYTKY

Kolik obrázků je ve všech čtyřech čtvercích pouze jednou?

PES A BOTY

Kolik bot najde pes na cestě bludištěm?

